

**ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИНИНГ КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ
СОҲАСИДАГИ ВАКОЛАТЛАРИ****Ҳ.Г. Азизов***Ўзбекистон Республикаси ИИБ**Шахсий хавфсизлик Бош**бошқармаси бўлим бошлиғи,**подполковник*<https://doi.org/10.5281/zenodo.7182067>

Аннотация. Мақолада ички ишлар органларининг коррупцияга қарши курашишни амалга оширувчи ва унда иштирок этувчи орган сифатидаги фаолияти ва вазифалари очиқ берилган. Коррупция жамият кушандаси эканлиги борасида фикр юритилган.

Таянч сўзлар: ички ишлар органлари, коррупция, қонунийлик, маълумотлар очиқлиги, шаффофлик, ҳисобдорлик, порахўрлик, коррупциянинг олдини олиш.

Аннотация. В данной статье автором ведется речь о полномочиях органов внутренних дел, как органов ответственных за осуществление борьбы с коррупцией. Приводятся мнения о том, что коррупция является врагом развития общества.

Ключевые слова: органы внутренних дел, коррупция, законность, открытость информации, прозрачность, подотчетность, взяточничество, предупреждение коррупции.

Annotation. In this article, the author is talking about the powers of the internal affairs bodies, as bodies responsible for the implementation of the fight against corruption. Opinions are given that corruption is the enemy of the development of society.

Keywords: internal affairs bodies, corruption, legality, openness of information, transparency, accountability, bribery, prevention of corruption.

Коррупция – жамиятни емирувчи, одамларнинг давлат идораларига ишончини сўндирувчи ижтимоий ҳодиса. Унинг хавфли иллат эканлигини идрок этиш масаласи эса ўта долзарб ҳисобланади. Шундай экан бош қумусимизнинг асосий мақсадларидан бири бўлган халқимизнинг фаровон ҳаёт кечириши учун муносиб шароит яратиш борасидаги инсонпарвар ғояга эришишда унга тўғаноқ бўлаётган коррупцияга қарши муросасиз бўлишни тақозо этади.

Шу боис мамлакатимизда 2017–2021 йилларда – Ҳаракатлар стратегияси форматида жамият ҳаётининг барча соҳаларида коррупциянинг олдини олиш, унга қарши курашишга доир кенг кўламли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикасининг “Коррупцияга қарши кураш тўғрисида”ги қонуни қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташаббуси билан 2017 йилнинг 3 январиди қабул қилинган 6 та боб, 34 та моддадан иборат ушбу қонуннинг 3-моддасида илк маротаба қуйидаги тушунчаларга норматив таъриф берилди:

коррупция – шахснинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатларни кўзлаб моддий ёки номоддий наф олиш мақсадида қонунга хилоф равишда фойдаланиши, худди шунингдек бундай нафни қонунга хилоф равишда тақдим этиш;

манфаатлар тўқнашуви — бу шахсий (бевосита ёки билвосита) манфаатдорлик шахснинг мансаб ёки хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатаётган ёхуд таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳамда шахсий манфаатдорлик билан фуқароларнинг, ташкилотларнинг, жамиятнинг ёки давлатнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келаётган ёки юзага келиши мумкин бўлган вазият.

Шунингдек, қонуннинг мазкур моддасида: **Коррупцияга оид ҳуқуқбузарлик** — коррупция аломатларига эга бўлган, содир этилганлиги учун қонун ҳужжатларида жавобгарлик назарда тутилган қилмиш сифатида таърифланган.

Шу ўринда давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев: “**коррупцияни йўқ десак ёлғон бўлади, бироқ коррупция ичимизда юрибди**”, деб жамият аҳлини ушбу иллат билан курашишга чақирганлари ҳам бежиз эмас.

Таъкидлаш жоизки, ушбу қонун қабул қилинганидан сўнг ўтган 5 йил давомида давлат ва жамият қурилишининг барча соҳаларида коррупциоген омилларга чек қўйишга қаратилган 80 дан ортиқ, шундан бевосита коррупцияга қарши курашиш соҳасини тартибга солувчи 10 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Коррупцияга қарши курашиш бўйича 3 та давлат дастурининг (2017, 2019, 2021) қабул қилиниши орқали ушбу йўналишда амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирларни ҳар йил белгилаб олиш амалиёти жорий этилди. Коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари ҳамда унга қарши курашишни амалга оширувчи, иштирок этувчи органлар белгилаб олинди.

Шу билан бирга, ўтган давр мобайнида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар соҳасида тизимли ислохотлар олиб борилиб, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимларини лавозимга тайинлаш, танлаш, малакасини ошириш, шунингдек уларни ижтимоий қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Коррупция ҳолатларига йўл қўйилмаслик бўйича аниқ манзилли ишлар амалга ошириб келинмоқда. Ўзбекистон Республикасининг “Коррупцияга қарши кураш тўғрисида”ги қонунининг 7-моддасига асосан коррупцияга қарши курашиш бўйича фаолиятни амалга оширувчи давлат органлари сифатида – Агентлик, Бош прокуратура, Давлат хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги, Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти ва бошқа давлат органлари белгиланган.

Бугунги кунда улар мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги барча дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда иштирок этиб келишмоқда.

Ўз ўрнида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 6 июлдаги ПФ-6257-сон Фармони билан коррупция ҳолатларининг ҳар қандай кўринишларига нисбатан муросасиз муносабатда бўлиш, унга қарши аёвсиз курашиш барча даражадаги

давлат органлари раҳбар ва ходимларининг энг устувор вазифаси этиб белгиланганлиги ҳам эътироф этиш жоиз. Бош прокуратура, Коррупцияга қарши курашиш агентлиги, Давлат хавфсизлик хизмати ҳамда Ички ишлар вазирлигига коррупциянинг ҳар қандай кўринишига нисбатан жавобгарлик муқаррарлигини таъминлашда барча куч ва воситаларни сафарбар этишдек муҳим вазифа юклатилган. Бу эса жамият кушандаси аталмиш коррупцияни таг томири билан қуритишда муҳим аҳамият касб этади.

Кези келганда айтиш жоизки, “Коррупцияга қарши кураш тўғрисида” ги қонуннинг 2-боби “Коррупцияга қарши курашиш бўйича фаолиятни амалга оширувчи ва унда иштирок этувчи органлар ҳамда ташкилотлар”, деб номланиб, унинг 11-моддасида “Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги ваколатлари” белгилаб қўйилган. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ўз ваколатлари доирасида:

- коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги давлат дастурларини ва бошқа дастурларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда иштирок этади;

- коррупция билан боғлиқ жиноятлар бўйича тезкор-кидирув фаолиятини, суриштирувни ва дастлабки терговни амалга оширади;

- коррупциянинг ҳолати ва коррупцияга қарши курашиш натижалари тўғрисидаги ахборотни йиғади ҳамда таҳлил қилади, тегишли давлат органларига зарур ахборотни тақдим этади;

- жисмоний ва юридик шахсларнинг коррупция фактларига доир мурожаатларини кўриб чиқади ҳамда уларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш чораларини кўради;

- аҳоли ўртасида жамиятда ҳуқуқий онгни, ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга ва қонунийликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳуқуқий тарғиботга доир фаолиятда иштирок этади;

- коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги статистика маълумотларининг ҳисоби юритилишини ва таҳлил қилинишини таъминлайди;

- коррупцияга оид ҳуқуқбузарликларнинг ўз вақтида олди олиншини, аниқланишини ва уларга чек қўйилишини таъминлашга, уларнинг оқибатларини, шунингдек уларга имкон берувчи сабаблар ва шарт-шароитларни бартараф этишга доир тадбирларни ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади;

- коррупцияга қарши курашиш бўйича фаолиятни амалга оширувчи ва унда иштирок этувчи бошқа органлар ҳамда ташкилотлар билан ҳамкорлик қилади;

- коррупцияга қарши курашиш соҳасида халқаро ҳамкорликни амалга оширади.

- Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

Бугунги кунда ички ишлар органлари соҳасида ўтказилган ислохотлар бесамар кетмаяпти. Буни ўтган давр мобайнида “102” ягона автоматлаштирилган тизим жорий қилиниб, барча жиноят ва ҳодисалар тўғрисидаги хабарлар тўғридан тўғри вилоят ИИБларга келиб тушиши, ҳисобга олинishi таъминланганлигида ҳам кўриш мумкин. Бу орқали туман ва шаҳар ИИБлари томонидан жиноятларни ҳисобдан яшириш, фуқароларнинг мурожаат қилиш ҳуқуқларини таъминлаш ҳамда коррупцион хавф-

хатарларнинг олди олинишига эришилди. Коррупцияга оид жиноятлар бўйича кўрилган суд ишлари тўғрисидаги статистик маълумотларнинг очиқлигини таъминлаш мақсадида “Электрон жиноий-ҳуқуқий статистика” ягона ахборот тизимида давлат органлари ва ташкилот ходимлари томонидан содир этилган коррупцияга оид жиноятлар ҳақидаги статистик маълумотлар ҳамда қонуний кучга кирган ҳукмларнинг соҳалар, ҳудудлар кесимидаги электрон базаси шакллантирилганлиги ҳам айнан коррупцион ҳолатларни олдини олишга хизмат қилади.

Ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш жараёнларида коррупцион омилларни бартараф этиш мақсадида имтиҳон топшириш бўйича Ягона имтиҳон марказлари фаолияти йўлга қўйила бошланди. Ушбу марказларда ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш учун назарий ва амалий имтиҳонлар топшириш инсон омилисиз, тўлиқ автоматлаштирилган ҳолда ўтказилиб, баҳоланиши эса шаффофликни таъминланишида муҳим омил бўлиши табиий.

Коррупциявий назорат тизимининг самарали йўлга қўйилиши натижасида 2021 йилда фуқаролар томонидан ходимларга пора беришга уринганлиги ҳолатлари бўйича 203 та ҳолатлар аниқланиб, тегишли тартибда жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминланган. Ушбу ҳолатлар бўйича намуна кўрсатган ходимлар 517 млн. сўм миқдорда рағбатлантирилган.

2021 йилнинг ўтган 12 ойи давомида коррупцион ҳолатларнинг олдини олишга доир 59 маротаба тарғибот материаллари тайёрланиб, расмий веб-сайт ҳамда ижтимоий тармоқлардаги расмий саҳифаларга жойлаштириш орқали кенг жамоатчилик эътиборига ҳавола этилган. Коррупцияга оид ҳуқуқбузарликлар бўйича тезкор хабар бериш учун Ички ишлар вазирлиги ва таркибий бошқармаларининг (1102), Йўл ҳаракати хавфсизлиги (1202), Хавфсиз туризм (1173), Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси (1259, 1286) “Call-center” фаолияти йўлга қўйилганлигини алоҳида айтиб ўтиш ўринли.

Мамлакатимизда юритилаётган давлат сиёсатининг асл моҳияти ва пировард мақсади – халқимизнинг дарду ташвишлари, ҳаётий муаммо ва эҳтиёжларидан доимо хабардор бўлиб, унинг моддий фаровонлигини ошириш, муносиб турмуш даражаси ва сифатини таъминлаш, тинч ҳаётини ҳимоя қилишдир. Энг муҳими – халқимиз ўз ҳаётидан ва давлатдан рози бўлиб яшашини таъминлаш бугун барчамизнинг бош вазифамиз.

Коррупцияга қарши курашишда аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш, жамиятда коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш, давлат органлари ва бошқа ташкилот ходимларининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, таълим муассасаларида коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги ҳуқуқий таълим-тарбияни кучайтириш давр талабидир. Бу эса қонун устуворлигини таъминлаш, жамият ҳуқуқий майдонини мустаҳкамлашга шароит яратади. Шу ўринда қанчалик мукамал қонунлар яратмайлик, қандай ислохотлар ўтказмайлик, агар фуқароларимизнинг ҳуқуқий билими, онги ва маданияти етарли бўлмаса, қўйилган натижаларга эришиш мушкул бўлиши ҳақида давлатимиз раҳбарининг қайта-қайта таъкидлашлари ҳам бежизга эмас.

Муаммонинг долзарблигини англаган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги соҳавий хизматларининг асосий вазифаларидан бири ҳам биринчи галда аҳолининг ҳуқуқий онг ва маданиятини юксалтириш, қонунийликни мустаҳкамлашга қаратилган ҳуқуқий тарғиботга доир фаолиятда иштирок этишга қаратилган. Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг соҳавий хизматлари олий таълим муассасалари (ОТМ) профессор-ўқитувчилари ҳамда талаба-ёшлар орасида коррупцияга оид жиноятларни олдини олишга қаратилган профилактик тадбирларда бошқа ваколатли органлар билан ҳамкорликда иштирок этиб келаётганлиги эътиборлидир. Ўтган давр мобайнида 1 815та ана шундай коррупцияга оид жиноятларни олдини олишга қаратилган профилактик тадбирлар ўтказилди. Шундан 917та давра суҳбатлари, 333та семинар-тренинглари, 565та учрашувлар ташкил қилинди.

Мазкур тадбирларда ОТМларнинг 170 576 нафар талабалари ҳамда 20 367 нафар профессор-ўқитувчилари иштирок этдилар. Бундан ташқари, барча олий таълим муассасаларида "Инсон ҳуқуқлари" бўйича соҳа мутахассислари томонидан жамиятда коррупциянинг мавжуд бўлган хавф-хатарлари асосида махсус курснинг ўқув дастури ва ўқув материаллари ишлаб чиқилди. 28та олий таълим муассасасида "Коррупция – ривожланишимизга тўсиқ" мавзусида иншолар танлови ўтказилди.

Шунингдек, 36та олий таълим муассасаларида "талаба-ёшлар – коррупцияга қарши" йўналишида расмлар танлови бўлиб ўтди. Касбий таълимни ривожлантириш ва мувофиқлаштириш ҳудудий бошқармалари томонидан коррупциянинг ҳар қандай кўринишларига қарши 1212та маънавий-маърифий тадбирлар ўтказилиб, уларнинг 283 таси ижтимоий тармоқларда, 86 таси радиоэшиттиришларда, 76 таси телекўрсатувлар ҳамда 87таси турли хил нашр материалларида ёритилди. Урганч давлат университетида "Биз коррупциясиз ҳаёт тарафдоримиз" шиори остида "Энг яхши видеороликлар" ва "Коррупциясиз ҳаёт – келажак пойдевори" мавзусида мақолалар танлови ташкил этилди.

Шу билан бирга, ОТМ талаба ва профессор-ўқитувчилари томонидан коррупция ҳолатлари ҳақида аноним хабар қилиш имконини берувчи @anticoredu расмий телеграм боти фаолияти йўлга қўйилди. Бундан ташқари, вазир ҳамда унинг ўринбосарларига бевосита ижтимоий тармоқлар орқали мурожаат йўллаш имконияти яратилди. Олий таълим тизимида ўтказиладиган тендерлар ҳамда савдо танловларининг шаффоф, очик ва ҳаққонийлигини таъминлаш мақсадида тизимда бюджет маблағларини сарфлаш бўйича Олий ва ўрта таълим вазирлигининг Ички аудит ва молиявий назорат бошқармасига вазирлик тизимидаги муассасаларнинг маълумотлар базасидан "ЎзАСБО" дастурий мажмуаси воситасида масофадан туриб кузатиб бориш ҳуқуқи берилди.

Ўзбекистонда коррупциявий ҳолатларни олдини олиш ва унга қарши курашиш, давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида коррупцияга шарт-шароит яратадиган сабабларни бартараф этишга қаратилган кенг кўламли ислохотлар қаторида, «коррупцияга мойил соҳа ва тармоқларни аниқлаш, коррупциявий омилларни бартараф этиш тизимининг самарадорлигини ошириш, жамиятда коррупцияга нисбатан

муросасиз муносабатни шакллантириш» бўйича Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида муҳим вазифалар белгиланган.

Мазкур фармонда Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси ва уни “Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили”да амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифалар пухта тайёрланган, чуқур ўйланган, жамоатчилик муҳокамасидан ўтказилган Давлат дастури 100 та мақсад ва 398 та чора-тадбирларни ўз ичига олган ҳолда, миллий манфаатлар ва халқ эҳтиёжларидан келиб чиққан.

Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегиясининг “Давлат хизматида ҳалоллик стандартларини жорий этиш” номли 83-мақсадида белгиланганидек, давлат хизматчиларининг даромад ва мол-мулкларини декларация қилиш тизимини босқичма-босқич жорий этиш ҳамда давлат хизматида манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш бўйича самарали механизмларни яратиш, коррупцияга қарши курашиш борасидаги фаолиятда очиқликни таъминлаш ва жамоатчилик иштирокини кенгайтириш олиб бораётган саъй-ҳаракатларимизнинг самарасини оширишга хизмат қилади. Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясининг: “Коррупцияга мойил соҳа ва тармоқларни аниқлаш, коррупциявий омилларни бартараф этиш тизимининг самарадорлигини ошириш, жамиятда коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш” номли 84-мақсадида белгиланган.

ИИОлари ходимларининг ўзлари қонун бузилишига қарши қаттиқ турмас экан, давлат идоралари, мансабдор шахслар қанчалик уринмасин, қонун устуворлигини таъминлаш қийин кечиши коррупция муаммоси бўйича мутахассис олимлар томонидан қайд этилган.

ИИОлари тизимида коррупцияга қарши кураш олиб бориш мақсадида қуйидаги ишларни амалга ошириш лозимлиги мамлакатимизда чоп этилган адабиётларда ҳам ўз аксини топган:

- кадрлар танлаш ва жой-жойига қўйиш ишини самарали йўлга қўйиш;
- раҳбарият томонидан кадрлар устидан назоратни кучайтириш;
- ходимга мунтазам ИИО хизматининг ўзига хос хусусиятларини ўргатиб бориш;
- авалло, шараф деган номни тиклаш мақсадида ватанпарварлик ва хизмат бурчига ўта содиқ кадрларни эринмасдан излаб топиш;
- ходимларни ишга қабул қилишда батафсил текшириш тизимини жорий этиш, етарли ва асосли синов муддати белгилаш;
- ИИВ таълим муассасаларида таълим олаётган ҳар бир ходимида Ватанига ва халқига муҳаббат ҳамда коррупцияга қарши курашда собитқадам бўлиши шунингдек, ҳалоллик ва поклик ҳар бир ИИО ходими фаолиятининг асосий мезонига айлантиришга эришиш чораларини кўриш;
- ички ишлар органларига янги қабул қилинаётган бўлғуси ходимларнинг коррупция ёки оддий қилиб айтганда, пулга мойиллигини аниқлаш мақсадида мутахассислар томонидан мукамал тарзда махсус психологик тестларни ишлаб чиқиш ва номзодлардан мазкур тест синовларини қабул қилишни амалга ошириш;
- хизмат вазифалари тақозосига кўра тўғридан тўғри халқ билан ишловчи ходимлар (тергов, тезкор аппарат, профилактика, Миграция ва ФРБ, ППХ ва ЖТСД,

ЙПХ ва бошқа) билан алоҳида амалий мисоллар келтирилган видеофрагмент (“Сўнги пушаймон”, “Виждон”, “Армон” каби)лар асосида ўқув машғулотларини ташкил этиш;

– ички ишлар органлари тизимидаги хизматлардан энг кўп порахўрлик ёки тамагирлик каби қилмишлар содир этиб, жиноий жавобгарликка тортилган ходимларнинг статистик таҳлилини юритиб, ушбу хизмат йўналишида ишловчи ходимлар ўртасида белгиланган тартибда мунтазам ижтимоий сўровлар ўтказиш ва унинг натижаларига асосан тегишли чоралар кўриш;

– ИИОда коррупция ҳодисаси билан боғлиқ, коррупция жинояти содир этган ИИО ходимларининг сайёр суд мажлисларининг реал ҳолатини ёритган, таъсирчан фильм, видеофрагментларни ишлаб чиқиш ҳажмини ошириш ҳамда уларни ходимлар билан таъсирчан тарбиявий ишларни амалга оширишда фойдаланиш ва коррупция жинояти учун жазонинг муқаррарлиги каби ачинарли вазиятларни ифодалаб бериш;

– коррупция фактларини фош этувчи маълумотлар берган ходимларни қўллаб-қувватлаш, рағбатлантириш ва ишончли ҳимоя тизимини яратиш;

– ҳалол хизматни мунтазам рағбатлантириш;

– коррупцияни ифодаси бўлган лаганбардорларга мурасасиз бўлиш ва уларни хизматдан бўшатиш чораларини кўриш.

Хулоса ўрнида қайд этиш жоизки, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, жумладан ички ишлар органлари ва улар таркибидаги тегишли хизматлар коррупцияга қарши курашнинг асосий субъектлари ҳисоблансада, коррупциявий йўналишдаги ҳуқуқбузарликларга қарши курашиш умуммиллий вазифа эканлигини ёдда тутмоқ зарур.

Шунингдек, 2021 йилнинг 6 ноябрь куни янги сайланган Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг лавозимга киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисидаги ”Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси асосида демократик ислохотлар йўлини қатъий давом эттирамиз” номли нутқида давлатимиз раҳбари **“Коррупцияга қарши курашни давом эттириш, бу борада айбдорларни ҳуқуқий жавобгарликка тортиш билан чекланиб қолмасдан, тизимли превентив чораларни кўриш”**ни вазифа этиб белгилаб, унда:

– коррупциянинг оқибатлари ва сабабларини олдиндан бартараф этиш бўйича таъсирчан чораларни амалга ошириш;

– аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш, қабул қилинаётган қонун ва қарорларнинг мазмун-моҳиятини кенг оммага етказиш;

– фуқаролар ўртасида қонунга ҳурмат ва амал қилиш ҳиссини шакллантиришни келтириб ўтган.

Бу эса, ўз навбатида, давлат органлари фаолияти устидан самарали жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг аниқ ҳуқуқий механизмларини мустаҳкамлашни талаб этади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Ўзбекистон Республикасининг қонуни. Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида / Расмий нашр / Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги. – Т., 2017.
2. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. – 2017. – № 1. – 2-м.
3. Газета uz.сайти. – 2021. – 28 сент.
4. Ўзбекистон Республикасининг Коррупцияга қарши курашиш агентлиги маълумотлари.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 6 июлдаги ПФ-6257-сон Фармонининг 1-илоvasи билан тасдиқланган “Коррупцияга қарши курашиш бўйича 2021-2022 йилларга мўлжалланган” Давлат Дастури//<http://www.lex.uz>.
6. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. – Т., 2018. – Б. 312–313.
7. Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 9 январдаги «Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги фармони // «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси» веб-сайти.
8. Ўзбекистон Республикасининг Коррупцияга қарши курашиш агентлиги маълумотлари.
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида. 28.01.2022 йил, ПФ-60-сон // Ўзбекистон Республикаси қонунчилик маълумотлари миллий базаси. www.lex.uz.
10. Қобилов Ш. Р.Ички ишлар органларида коррупциянинг олдини олиш ва ходимларда коррупцияга қарши ҳуққ-атворни шакллантириш: Дарслик / Масъул муҳаррир Қ.Р. Абдурасулова. – Т., 2020. – Б. 61–62.
11. Қаранг: Янги Ўзбекистон. – 2021. – 8 нояб.